

g. 1410. Valjda je i Hranićeva nadgrobna ploča bila na isti način izbrisana i uništena.

Osobitu pozornost pobuđuje kod posjetnika crkve veliko umjetnički izrađeno propeće. O njemu se pričaju razne legende. Na stražnjoj strani križa ima jedan natpis, ali dok taj križ ogromne veličine stoji na oltaru, ne može se dakako vidjeti natpis. Križ se skida samo u nekim važnim svečanim zgodama. Natpis veli, da je taj križ izradio neki Ugo, i to prema čitanju Frana Radića⁷⁷ g. 1407., a prema čitanju o. Vladislava Brusića⁷⁸ g. 1409.

Crkva sv. Ivana na Gradini u Veloj Luci. Arhitekt Iveković u svojem djelu o razvitku sredovječne umjetnosti u Dalmaciji, govoreći o starim crkvicama po Dalmaciji iz IX. i X. vijeka i nabrojajući ih, ubraja među njih i crkvu sv. Ivana na Gradini.⁷⁹ Taj sud izriče on na temelju njezina stila. Inače se ona spominje u dokumentima tek u XV. stoljeću. Paulini veli o njoj: »Vrlo stara opatija, o kojoj mi ipak nije došlo do ruku ništa drugo, već jedan spomen izvađen iz građanske kancelarije u Splitu, u kojem se g. 1415. spominje Marin Alegretti kao opat onog vremena.«⁸⁰ U jednoj arhivskoj knjizi korčulanskog arhiva stoji zabilježeno, da je don Jakov, remeta iz Gradine, u mjesecu svibnju g. 1419. podnio tužbu, kako su neki ljudi iz Trogira sa svojom oružanom barkom oteli njemu u samostanu neke stvari, koje on nabraja u tužbi, i da su ga stavili na torturu zahtijevajući od njega novaca.⁸¹ Iz jednog dokumenta, koji donose Farlati-Coleti, vidimo, da g. 1446. bijaše na Gradini remetom neki otac Luka, koji se bavio ribarstvom i prodajom ribe, a bi mu te godine dozvoljeno od kneza i sudaca za njega i njegove nasljednike slobodna prodaja ribe bez plaćanja ikakvog nameta.⁸²

⁷⁷ U rubrici Razne viesti u članku Čudotvorno Propeće na Otoku kod Korčule (Starohrvatska prosvjeta III br. II p. 88).

⁷⁸ U članku: Naše slike (Euharistijski glasnik XV br. 10 — Split g. 1927 p. 358).

⁷⁹ Iveković: Die Entwicklung der mittelalterlichen Baukunst in Dalmatien, Wien 1910 p. 18.

⁸⁰ »Molto antica abbazia della quale però non mi giunse alle mani altro che una memoria tratta dalla cancellaria civile di Spalato in cui dell'anno 1415. viene nominato Marino Alegretti abate di quel tempo« (u poglavlju XXII).

⁸¹ »Mensis may don Jacobus remetta de Gradina denuntiavit quod illi de Tragurio in una eorum barcha armata acceperunt sibi in monasterio res infrascriptas item quod dederunt sibi torturas ad velle (?) petendo denarios«.

⁸² Farlati-Coleti VI p. 377—378. Dokument bijaše sigurno poznat i Pauliniju, koji veli: »Dagli atti poi della cancellaria di Corzola seguiti intorno l'anno 1446. risulta come questo monastero era in allora nelle mani di eremiti.«